

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 10C/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121209235
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Heinrichová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2022:4121209235.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v spore žalobcov: 1. I. V., nar. XX.XX.XXXX, 2. T. V., nar. X.X.XXXX, obaja bytom V. XX, W., obaja zastúpení advokátom: Mgr. Peter Mešenec, so sídlom Prievozská 39, Bratislava, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, zastúpený: JUDr. Danuše Tichá s.r.o., IČO: 52 058 310, so sídlom Nám. M. Benku 6, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, sudkyňou Mgr. Ivanou Heinrichovou, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 15.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu 15.000 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Vo zvyšnej časti náhrady nemajetkovej ujmy súd žalobu zamietá.

IV. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 582,60 eura zastavuje.

V. Súd priznáva žalobcom v 1. a 2. rade náhradu trov konania v plnej výške, ktorú je povinný zaplatiť žalovaný s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa podanou žalobou doručenu súdu dňa 11.8.2021 domáhajú od žalovaného náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 25 000 eur pre každého zo žalobcov. Následne po doručení žaloby žalovanému súdu doručili dňa 21.3.2022 zmenu žaloby, ktorou sa domáhali okrem zaplatenia nemajetkovej ujmy aj zaplatenia sumy 582,60 eura, a to žalobcovi 1, uplatňovanej titulom náhrady nákladov na pohreb.

2. Uznesením č.k. 10C/8/2022-78 zo dňa 20.4.2022 súd pripustil zmenu žaloby v nasledovnom znení: Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 25.000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 582,60 eura ako náhradu nákladov pohrebu do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu 25.000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Súd priznáva žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Pred začatím pojednávania žalobcovia zobrali žalobu späť v časti zaplatenia sumy 582,60 eura, nakoľko žalovaný po podaní žaloby uhradil uplatnené náklady pohrebu /po odpočítaní štátneho príspevku/.

4. Podanú žalobu na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnili tým, že dňa 1.4.2020 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zahynul otec žalobcov, vinník dopravnej nehody zomrel. Došlo k nenávratnej deštrukcii súkromného života a rodiny žalobcov, žalobcovia stratili svojho otca. Je daný priamy nárok žalobcov voči žalovanému, výška nemajetkovej ujmy by mala byť priamo úmerná závažnosti ujmy.

5. Súd vo veci pojednával v súlade s ustanovením § 180 CSP v neprítomnosti žalovaného, ktorý sa k podanej žalobe vyjadril písomne, namietal miestnu nepríslušnosť Okresného súdu Nitra, namietal stanovenie príčiny vzniku dopravnej nehody, že nie je preukázané čo konkrétne bola príčina nehody a či vinníkom dopravnej nehody bol vodič vozidla poisteného u žalovaného. Ďalej namietal, že nie je zrejmé aké boli citové a rodinné väzby žalobcov s otcom, ako si boli blízki, akej intenzity ich vzťahy boli, neodôvodnili a nepreukázali nimi uplatnený nárok v takej vysokej sume. Namietal pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného, povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je výlučne krytá škoda, nie nemajetková ujma. Nároky žalobcov sú čo do uplatnenej výšky neprimerané.

6. Právny zástupca žalobcov na pojednávaní odkazoval na písomne podanú žalobu.

7. Žalobkyňa v 1. rade na pojednávaní uviedla, že s otcom mala dobrý vzťah. Rodičia sa rozviedli niekedy v r. 2003-2004. Mala v tom čase 13-14 rokov. Zverení boli mame. Úprava styku nebola žiadna. Nemali žiadne obmedzenia, stretávali sa s otcom ako chceli. Žili s mamou v W., otec býval v P., v kontakte boli často, každý víkend, cez prázdniny aj dlhšie. Chodievali spolu na výlety, do ZOO, do kina, niekam sa najesť, takto to bolo stále, nielen počas detstva ale aj keď chodila do koly, na prax keď potrebovala odvieť, na stužkovej boli aj mama aj otec. Otec chodieval na ryby, prišiel sa k nim najesť. S otcom si písali SMS alebo na Facebooku, raz za dva tri dni, alebo si zavolali, aj on chodil do práce, aj ona pracuje, cez víkend boli spolu. Je slobodná, deti nemá. Otec jej chýba, iného už mať nebude. K nehode došlo 1.4.2020, keď sa to stalo išla k psychológovi, moc to nepomáhalo, boli to len rozhovory, asi po pol roku po nehode musela navštíviť psychiatra, odvtedy chodí k psychiatrovi MUDr. W. O., užíva lieky. Užívala aj lieky na spanie. Psychiatra musela vyhľadať, pretože zažívala úzkostné stavy, mala problémy so spánkom. Nevedela si sadnúť do auta, alebo keď šoférovala tak nemohla dýchať, rozplakala sa. Keď berie lieky tak je to už lepšie, nemá takéto záchvaty. Predtým žiadne psychické problémy nemala. Lepší vzťah mala s otcom. Otvorenejšie sa mohla s ním o všetkom porozprávať. Mama si našla partnera o 10 rokov mladšieho, dávala prednosť jemu. Otec jej pomáhal s domom, keď bolo treba niečo urobiť, alebo prerábať. Otec robil v stavebníctve, bolo to v pláne, že s domom pomôže. Mala priateľa, lenže potom otec zomrel a s priateľom sa rozišla. Otec jej pomáhal finančne v dospelosti, nebolo to tak, že by na účet posielal peniaze, ale zohnal napr. materiál do domu, alebo pomohol so zaplatením nájmu, alebo keď sa jej pokazilo auto, tak ho dal opraviť aj to zaplatil. Býva blízko cintorína, chodí tam raz za týždeň.

8. Žalobca v 2. rade na pojednávaní uviedol, že v čase rozvodu rodičov mal 9 rokov. Detstvo bolo také ako ho opisovala sestra, po strednej škole nastúpil do tej istej práce ako pracoval otec. Robili pre Tesco údržbárske práce v rámci celého Slovenska. Chodievali aj na týždňovky. Boli spolu v práci, boli spolu každý deň. Bolo to v období od 18-25 rokov. V r. 2018 si kúpil byt v B., v r. 2019 odišiel do V. zarobiť si peniaze. Otec mu v byte veľa vecí poprerábal. Mali s otcom do budúcnosti také plány, že keď sa vráti z V., že si založia živnosť, že budú spolu pracovať. Lenže potom prišiel Covid, stala sa nehoda, takže z plánov nič nebolo. Vyštudoval takú školu ako chcel otec, študoval za kuchára. V čase dopravnej nehody bol v V., vrátil sa na Slovensko a už tu zostal, žije sám. Keď došlo k nehode bol 1.300 km ďaleko, zosypal sa keď sa to dozvedel. Sadol do auta a odšoféroval to domov cez 4 štáty, tú cestu si ani nepamätá. Bolo to strašné, nechcel tomu uveriť. Po nehode rok nešoféroval auto, chodil všade vlakom. Lieky neužíva. K psychiatrovi nechodil, ale bolo mu zle, necítil sa v aute dobre. V čase detstva otec choval okrasné zvieratá -sliepky, pomáhal mu stým, chodili na súťaže, aj na výstavy. Už nepracuje v tej firme kde pracovali spolu s otcom, našiel si inú prácu, pretože v tom pôvodnom zamestnaní by mu všetko pripomínalo otca. Otec tam pracoval 15 rokov, nechcel počúvať reči, že sa podobá na otca, že chodí ako otec, že rozpráva ako otec. Na otca myslí každý deň. Má urobenú doma takú stenu z pohárov čo povyhrávali. Vytetovaného ho má na pol nohy. Cintorín nemá rád.

9. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov, oboznámením sa s obsahom spisu a zistil tento skutkový a právny stav :

10. Žalobcovia sú súrodenci, sú deťmi po Y. V., zomrelom dňa X.X.XXXX. Y. V. zomrel vo veku XX rokov, žalobkyňa mala v čase jeho smrti necelých 30 rokov, žalobca 27 rokov.

Dňa 1.4.2020 došlo k dopravnej nehode v katastri obce S. - K., vodič a vlastník osobného motorového vozidla zn. Volkswagen Passat 2.0 TDI s EČV: B. XXX N. G. U., nar. X.X.XXXX prichádzajúc do pravotočivej zákruty z technicky nevysvetliteľného dôvodu vozidlom prešiel do protismernej časti vozovky, kde vytvoril z technického hľadiska prekážku náhlu, čím došlo k čelnej zrážke s osobným motorovým vozidlom zn. Dacia Logan s EČV: U. XXX H., ktorého vodičom bol Z. Q., nar. XX.X.XXXX a spolujazdcom na prednom sedadle Y. V., nar. XX.X.XXXX, kde následkom nárazu bolo vozidlo Dacia Logan vymrštené mimo vozovku, čím došlo k smrteľným zraneniam vodiča G. U. a Y. V. a ku škode.

Trestné stíhanie bolo zastavené, lebo je neprípustné proti tomu, kto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho. Svedčí o tom uznesenie zo dňa 23.3.2021 ČVS: ORP-488/1-VYS-NR - 2020 UB. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že v rámci vyšetrovania bol pribratý znalec Ing. Y. P., ktorý vyhotovil časovú a priestorovú analýzu dopravnej nehody s uvedením, že vozidlo VW Passat prechádzalo pravotočivou zákrutou rýchlosťou 139 až 153 km/h, pričom maximálne dovolená rýchlosť je 90 km/h. Vozidlo prešlo za stredovú deliacu čiaru do protismeru, príčina prejazdu vozidla do protismeru technicky nie je vysvetliteľná, je iného ako technického rázu. Vozidlo Dacia Logan jazdilo rýchlosťou 82 až 90 km/h a jeho vodič nemal možnosť rozpoznať a reagovať na prejazd oproti idúceho vozidla do protismeru, nemal možnosť zabrániť vzniku nehodového deja. Pri vhodnej technike jazdy vodiča VW Passat by vozidlo prešlo úrovňou miesta stretu bez toho, že by prešlo do protismeru. Z technického hľadiska príčinou vzniku dopravnej nehody Passat, ktorý z technicky nevysvetliteľného dôvodu počas prejazdu pravotočivou zákrutou prešiel s vozidlom ľavým bokom do protismeru, čím vytvoril vodičovi oproti idúceho vozidla zn. Dacia prekážku z technického hľadiska náhlu. Neboli zistené technické závady na vozidle VW Passat, ktoré by mohli byť technickou príčinou vzniku dopravnej nehody.

Bezprostrednou príčinou smrti Y. V. bola polytrauma - poranenie viacerých orgánových systémov ako následok dopravného úrazu.

Vozidlo zn. Volkswagen Passat 2.0 TDI s EČV: B. XXX N. bolo poistené v období od 9.8.2019 u žalovaného.

Z dôkazu - relácia dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody zo dňa 1.4.2020 vyplýva, že ako príčina bola uvedená nesprávna jazda v jazdných pruhoch - jazda v nesprávnom pruhu mimo obce, poškodený Y. V. bol pripútaný bezpečnostnými pásmi, príčina u neho nebola zistená žiadna, ani u vodiča Z. Q..

11. Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 420 ods. 2 OZ, škoda je spôsobená právnickou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú, ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

- a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,
- c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie,
- d) ušlého zisku.

12.K námietke žalovaného ohľadne miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Nitra súd odkazuje na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 3NcC/17/2021-53 zo dňa 31.12.2021, ktorý rozhodol, že na prejednanie a rozhodnutie sporu je miestne príslušný Okresný súd Nitra.

13.K ďalšej námietke žalovaného, ktorý namietal stanovenie príčiny vzniku dopravnej nehody, že nie je preukázané čo konkrétne bola príčina nehody a či vinníkom dopravnej nehody bol vodič vozidla poisteného u žalovaného súd uvádza, že vinníkom dopravnej nehody bol vodič a vlastník osobného motorového vozidla zn. Volkswagen Passat 2.0 TDI s EČV: B. XXX N. G. U., nar. X.X.XXXX, ktorý prichádzajúc do pravotočivej zákruty z technicky nevysvetliteľného dôvodu vozidlom prešiel do protismernej časti vozovky, kde vytvoril z technického hľadiska prekážku náhlu, čím došlo k čelnej zrážke s osobným motorovým vozidlom zn. Dacia Logan s EČV: U. XXX H., ktorého vodičom bol Z. Q., nar. XX.X.XXXX a spolujazdcom na prednom sedadle Y. V., nar. XX.X.XXXX, kde následkom nárazu bolo vozidlo Dacia Logan vymrštené mimo vozovku, čím došlo k smrteľným zraneniam vodiča G. U. a Y. V. a ku škode. Svedčí o tom uznesenie zo dňa 23.3.2021 ČVS: ORP-488/1-VYS-NR - 2020 UB. Tu súd poukazuje na vykonané znalecké dokazovanie znalcom Ing. Y. P., ktorý vyhotovil časovú a priestorovú analýzu dopravnej nehody, vozidlo VW Passat prechádzalo pravotočivou zákrutou rýchlosťou 139 až 153 km/h, pričom maximálne dovolená rýchlosť je 90 km/h. Vozidlo prešlo za stredovú deliacu čiaru do protismeru, príčina prejazdu vozidla do protismeru technicky nie je vysvetliteľná, je iného ako technického rázu. Vozidlo Dacia Logan jazdilo rýchlosťou 82 až 90 km/h a jeho vodič nemal možnosť rozpoznať a reagovať na prejazd oproti idúceho vozidla do protismeru, nemal možnosť zabrániť vzniku nehodového deja. Pri vhodnej technike jazdy vodiča VW Passat by vozidlo prešlo úrovňou miesta stretu bez toho, že by prešlo do protismeru. Z technického hľadiska príčinou vzniku dopravnej nehody Passat, ktorý z technicky nevysvetliteľného dôvodu počas prejazdu pravotočivou zákrutou prešiel s vozidlom ľavým bokom do protismeru, čím vytvoril vodičovi oproti idúceho vozidla zn. Dacia prekážku z technického hľadiska náhlu. Neboli zistené technické závady na vozidle VW Passat, ktoré by mohli byť technickou príčinou vzniku dopravnej nehody. Aj z dôkazu predloženého žalovaným - relácia dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody zo dňa 1.4.2020 vyplýva, že ako príčina bola uvedená nesprávna jazda v jazdných pruhoch - jazda v nesprávnom pruhu mimo obce, poškodený Y. V. bol pripútaný bezpečnostnými pásmi, príčina u neho nebola zistená žiadna, ani u vodiča Z. Q.. Z uvedených skutočností vyplýva, že príčinou dopravnej nehody bola nevhodná jazda vodiča VW Passat.

14.Čo sa týka ďalšej námietky žalovaného, že nebolo preukázané aké boli citové a rodinné väzby žalobcov s otcom, ako si boli blízki, akej intenzity ich vzťahy boli, súd odkazuje na výpovede žalobcov na pojednávaní, uvedené sú v bode 7. a 8. odôvodnenia tohto rozsudku, kde sa žalobcovia vyjadrovali k tomu aký vzťah mali k otcovi od detstva až ku dňu jeho smrti, ako často boli v kontakte, ako pociťujú jeho stratu, čo pre nich otec znamenal.

15.Čo sa týka žaloby podanej vo vzťahu k žalovanému, tento sa v konaní bránil tým, že nie je vecne pasívne legitimovaný. Pod vecnou legitimáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť strán sporu vyplývajúce z hmotného

práva. Vecnú legitímáciu má ten, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. O nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhajú od žalovaného náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu, že dňa 1.4.2020 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zahynul otec žalobcov, vinník dopravnej nehody zomrel. Došlo k nenávratnej deštrukcii súkromného života a rodiny žalobcov, žalobcovia stratili svojho otca. Osobné motorové vozidlo vinníka dopravnej nehody VW Passat EČV: B. XXX N. bolo v čase dopravnej nehody poistené u žalovaného a vinník dopravnej nehody sám pri nehode zomrel. Priamy nárok žalobcov voči žalovanému vyplýva z ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z, podľa ktorého, náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

16.Ďalej sa súd musel vysporiadať s otázkou, či nároky žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnené voči žalovanému sú v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. kryté z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, čo žalovaný namietal. Poukazoval napr. na rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016, uznesenie NS SR sp.zn. 8Cdo/219/2016 zo dňa 15.5.2017, kde v bode 13. rozhodnutia NS SR uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. Súd sa s názorom žalovaného nestotožnil a mal za to, že uzatvorená zmluva o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v sebe zahŕňa aj poistenie nemajetkovej ujmy a žalobcovia ako poškodení si môžu uplatniť svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy priamo proti poisťovni, tu súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č.k. 9Co/141/2014-86 zo dňa 30.6.2014, Krajského súdu v Trnave sp.zn. 24Co/368/2016, 10Co/566/2015, Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 4Co/658/2014, 6Co/810/2014, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/183/2014, 17Co /212/2015, Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 666/2016, III. ÚS 645/2015, I. ÚS 206/2015, I. ÚS 474/2016. Súdny dvor (druhá komora) Európskej únie dňa 24. októbra 2013 rozsudkom vo veci C-22/12 rozhodol tak, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. 04. 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. 12. 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. 05. 2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. 05. 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Súd vychádzajúc z rozsudku Súdného dvora, konštatuje, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným zmluvným poistením motorového vozidla. Náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým obetí dopravnej nehody slovenská právna úprava priznáva podľa ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Za stavu, že právo umožňuje žalobcom požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Ustanovenia vnútroštátneho práva je potrebné vykladať tak, aby sa dosiahol výsledok požadovaný smernicou, pričom ESD v rozsudku Haasová jednoznačne vyslovil ako je potrebné chápať pojem škoda, ktorý vykladá v zmysle škoda z dôvodu nemajetkovej ujmy. Súd je toho názoru, že žalovaný je v konaní pasívne vecne legitimovaný ako poisťiteľ, pretože pojem škoda použitý v zákone o povinnom zmluvnom poistení v ustanovení § 4 ods. 2 zákona, ktorý upravuje vecný rozsah poistného krytia v našom právnom prostredí, je potrebné vykladať eurokonformne. Rozhodujúci je v danej veci rozsudok ESD C-22/12 vo veci Haasová a odkaz na prijaté tri európske smernice týkajúce sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, neskôr, v roku 2009 konsolidovaných smernicou 2009/103. K námietke nepriameho účinku smerníc súd uvádza, že táto charakteristika smerníc nič nemení na potrebe uplatňovania princípu prednosti práva ES pred národným poriadkom za každých okolností. Aj v prípade, že nedochádza k priamej aplikácii konkrétnej právnej normy ES, to znamená, keď sa na určitý právny prípad aplikuje norma vnútroštátna, mala by byť interpretovaná a použitá v súlade

správam ES (tzv. nepriamy účinok práva ES; pozri prípad Von Colson a Kamann - rozsudok ESD z 10.04.1984 vo veci 14/82, prípad Marleasing - rozsudok ESD z 13.11.1990 vo veci C-106/89). Z judikatúry Európskeho súdneho dvora vyplýva, že členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti rešpektovať právo Únie a že vnútroštátne ustanovenia ktoré upravujú náhradu škody pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu odňať smernici jej potrebný účinok (rozsudok ESD z 9. júna 2011 vo veci C-409/2009). Z bodu 55 označeného rozsudku ESD vo veci Haasová taktiež vyplýva, že pojem škody treba vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. V danom bode totiž ESD nehovorí o samostatnom, od pojmu škoda oddelenom pojme nemajetkovej ujmy, ale hovorí o „škode z dôvodu nemajetkovej ujmy“. Z tohto slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. Nasledujúce body rozsudku ESD vo veci Haasová odpovedajú na námietky pojmovej a obsahovej odlišnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy a práva na náhradu škody (napr. systematické úpravy v Občianskom zákonníku a pod.) K takémuto poňatiu škody sa mimo iného hlásia aj princípy európskeho deliktálneho práva, ktoré definujú škodu ako majetkovú, alebo majetkovú ujmu na zákonom chránených záujmoch. Vetu za čiarkou vo výroku rozsudku ESD vo veci Haasová, ktorá stanovuje podmienku, za ktorej je náhrada nemajetkovej ujmy predmetom krytia z povinného poistenia „ak vnútroštátne právo uplatniteľné vo veci samej upravuje jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu,“ neznamená, že ustanovenia § 11 a 13 slovenského Občianskeho zákonníka podľa ktorých súd prvého stupňa správne vec posúdil, sú týmto požadovaným „vnútroštátnym právom uplatňovaným na základe zodpovednosti za škodu“, skonštatoval ESD v hode 56 rozsudku vo veci Haasová. Za rozhodujúci pre uvedené konštatovanie považoval podľa bodu 59 fakt, že zodpovednosť poisteného vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu. Vo svetle uvedeného (eurokonformného) výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto je poisťiteľ zodpovednosti za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu žalobcom. Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí I. ÚS 474/2016 zo dňa 17.8.2016 konštatoval, že Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Hoci Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení OZ (§ 11 a § 13) umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravuje zákon č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého má žalovaný ako poisťovateľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky. Ústavný súd k uvedenému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrada škody. Ďalej súd k otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného odkazuje na judikát R 61/2018, z ktorého vyplýva jednoznačný záver, že škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Rovnaké závery vyplývajú aj z rozhodnutí Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 474/2016, III.ÚS 666/2016. Existujú aj ďalšie rozhodnutia NS SR, uvádzané boli vo vyjadrení žalobcov zo dňa 21.3.2022 a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR

tak upresnili zákonný rozsah poistného krytia povinného zmluvného poistenia a zosúladi ho s právom Európskej únie.

17. Žalobcovia sa žalobou domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to každý z nich vo výške 25.000 eur z dôvodu, že vodič motorového vozidla VW Passat spôsobil dopravnú nehodu, ktorá mala tragické následky pre nebohého Y. V. - otca žalobcov. Úmrtím otca došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu súkromia v zmysle ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, do emocionálnej sféry všetkých pozostalých, pričom spôsobená ujma je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá a žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť namieste. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je konanie, ktoré zasahuje do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka a je v rozpore s povinnosťami pôvodcu zásahu, stanovenými právnym poriadkom. Právo na ochranu osobnosti /tzv. osobnostné právo/ prináleží každej fyzickej osobe. Výpočet jednotlivých zákonom chránených zložiek osobnosti je v § 11 OZ uvedený len príkladmo. Z hľadiska poskytnutia ochrany nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene, či nezavinene, vedome alebo nevedome. Konanie vodiča vozidla VW Passat poisteného u žalovaného súd považoval za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov spôsobilý privodiť im ujmu osobnosti človeka. Žalobcovia tak ako každý človek majú s poukazom na § 11 OZ právo na ochranu svojej osobnosti, svojho súkromia, pričom právo na ochranu súkromia zahŕňa široký rozsah života človeka - právo na ochranu intímneho života, citového života, priateľských vzťahov, rodinných vzťahov a podobne, do ktorého im bolo zasiahnuté. Aj keď trestné stíhanie bolo zastavené, lebo je neprípustné proti tomu, kto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho, súd mal za preukázané, že vozidlo VW Passat prechádzalo pravotočivou zákrutou rýchlosťou 139 až 153 km/h, pričom maximálne dovolená rýchlosť je 90 km/h. Vozidlo prešlo za stredovú deliacu čiaru do protismeru, príčina prejazdu vozidla do protismeru technicky nie je vysvetliteľná, je iného ako technického rázu. Vozidlo Dacia Logan jazdilo rýchlosťou 82 až 90 km/h a jeho vodič nemal možnosť rozpoznať a reagovať na prejazd oproti idúceho vozidla do protismeru, nemal možnosť zabrániť vzniku nehodového deja. Pri vhodnej technike jazdy vodiča VW Passat by vozidlo prešlo úrovňou miesta stretu bez toho, že by prešlo do protismeru. Z technického hľadiska príčinou vzniku dopravnej nehody Passat, ktorý z technicky nevysvetliteľného dôvodu počas prejazdu pravotočivou zákrutou prešiel s vozidlom ľavým bokom do protismeru, čím vytvoril vodičovi oproti idúceho vozidla zn. Dacia prekážku z technického hľadiska náhlu. Neboli zistené technické závady na vozidle VW Passat, ktoré by mohli byť technickou príčinou vzniku dopravnej nehody. Teda bez pochybností príčina dopravnej nehody bola nesprávna jazda v jazdných pruhoch - jazda v nesprávnom pruhu mimo obce, to znamená, že súd mal jednoznačne a bez pochybností za preukázané, že vodič vozidla VW Passat sa dopustil protiprávneho konania, došlo k zrážke, pri ktorej Y. V. utrpel zranenia nezlúčiteľné so životom.

18. S poukazom na dokazovanie vykonané v tomto konaní súd dospel k záveru, že bolo zasiahnuté výrazným spôsobom do práva na ochranu osobnosti žalobcov, pričom súčasťou práva na súkromie a rodinný život je i právo na spoložitie s inými osobami, najmä členmi rodiny. Súdna prax považuje za zásah do súkromia aj spôsobenie smrti niekto z blízkych osôb tak ako je to dané v predmetnej prejednávanej veci, je nepochybné, že bol rozvrátený rodinný život žalobcov, do rodiny bola vnesená trauma, bolesť, smútok, strata otca je nenapraviteľná, nezabudnuteľná, bude ich sprevádzať po celý zvyšok ich života, budú musieť navždy žiť s pocitom a vedomím straty blízkej osoby, vzťahy medzi nebohým Y. V. a žalobcami boli silné a intenzívne, napriek tomu, že nežili v spoločnej domácnosti, hlavne medzi žalobcom a otcom, keďže mali spoločného zamestnávateľa a spoločnú prácu, viedli riadny rodinný život, navštevovali sa, trávili spolu voľný čas, víkendy, mali sa radi, žalobca pomáhal otcovi s chovom okrasných zvierat, smrť otca silne a intenzívne prežívajú obaja žalobcovia, žalobkyňa popisoval psychické problémy, návštevy psychiatra, užívanie liekov, hoci k tomu doklady predložené neboli, vyplýva to z jej výpovede na pojednávaní. Žalobcovia tvorili s nebohým fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými sociálnymi a citovanými väzbami, v dôsledku jeho nečakanej smrti prežívajú pocity bolesti a smútku. Navždy stratili možnosť viesť s ním súkromný život a sú od jeho smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov. Protiprávnym konaním prišlo tak k nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov a tým k zásahu do ich osobnostných práv. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov fakticky neodstrániteľná. Zásah do osobnostných práv žalobcov dosahoval takú intenzitu, ktorá požíva právnu ochranu podľa citovaných zákonných ustanovení OZ. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ je samostatný právny prostriedok ochrany fyzickej osoby výnimočného charakteru v tom zmysle, že jeho použitie prichádza do úvahy len v tých kvalifikovaných

prípadoch, keď morálna satisfakcia by sa nezdala postačujúca, to je jediná podmienka priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Závažnosť ujmy treba posudzovať aj vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, ktoré vznikli. Titulom náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovia požadovali zaplatenie sumy 25.000 eur každý z nich, výšku nemajetkovej ujmy určuje súd na základe voľnej úvahy, pri rozhodovaní berie do úvahy závažnosť ujmy, ku ktorej došlo a okolnosti, za ktorých k ujme došlo. Súd súhlasí s tým, že došlo k vážnemu a výraznému zásahu do osobnostných práv žalobcov, výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ako aj citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom v 1. a 2.rade náhradu nemajetkovej ujmy každému z nich vo výške 15.000 eur. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Ustanovenie § 13 ods. 3 OZ určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Priznanú sumu súd považoval za primeranú, pričom prihliadol na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, ktorú v danom prípade považoval za veľmi závažnú, intenzívnu a v podstate stále pretrvávajúcu, pretože strata rodiča je neodstrániteľná a nenapraviteľná ujma. Súd priznal obom žalobcom rovnakú sumu, jedná sa o subjektívny pocit žalobcov, ako subjektívne ten ktorý z nich citovú ujmu pociťuje, je veľmi ťažké povedať ktorý zo žalobcov pociťuje ujmu viac a ktorý menej, súd je toho názoru, že u žalobkyne sa môže jednať o intenzívnejšie pociťovanie ujmy, nakoľko sa lieči v psychiatrickej ambulancii, užíva lieky, na druhej strane žalobca bol s otcom v intenzívnejšom kontakte s poukazom na ich spoločné zamestnanie a ich spoločné plány do budúcnosti. Súd vzal do úvahy aj tú skutočnosť, že nebohý Y. V. aj finančne pomáhal žalobcom, rovnako im pomáhal aj s opravou a rekonštrukciou ich nehnuteľností, u žalobkyne s rodinným domom, ktorý kúpila a u žalobcu s bytom, ktorý si kúpil. Nebohý Y. V. v čase nehody mal 53 rokov, žalobcovia sa doteraz so smrťou otca nevyrovnali, chýba im, vyplýva to z ich výpovedí, je otázne, či sa vôbec dá s takouto udalosťou v živote človeka vôbec vyrovnáť. K okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo súd poukazuje na zistený priebeh dopravnej nehody popísaný v znaleckom posudku Ing. P., súd zobral do úvahy aj správanie sa samotnej dotknutej osoby, ktoré je pri neoprávnenom zásahu právne významné a vyhodnotil ho tak, že nebohý Y. V. nijakým spôsobom nevyvolal a nezapríčinil dopravnú nehodu, bol jej obeťou. Suma 15.000 eur zodpovedá aj rozsudkom súdov v obdobných veciach, ktoré boli spomínané vo vyjadreniach žalobcov, aj žalovaného, priznané sumy sú len akýmsi vodítkom, pričom žiadny prípad nie je rovnaký a je potrebné skúmať individuálne konkrétne okolnosti toho ktorého prípadu. Primárnym významom nemajetkovej ujmy je satisfakčná funkcia, teda vyvážiť, resp. zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, pretože nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práva sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné ani presne kvantifikovať a vyčíslieť.

19.Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 582,60 eura zastavil s poukazom na čiastočné späťvzatie žaloby a ustanovenie § 145 ods. 2 CSP.

20.O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcom súd náhradu trov konania priznal v plnej výške, nakoľko vo veci mali žalobcovia úspech, v sporových konaniach sa uplatňuje zásada úspechu, teda strana, ktorá mala v konaní plný úspech, čo sú v tomto prípade žalobcovia, keďže žalobe bolo vyhovené, majú právo na náhradu trov konania proti neúspešnej strane, teda žalovanému a v konaní neboli zistené žiadne výnimočné okolnosti, ani dôvody hodné osobitného zreteľa, a to ani v okolnostiach danej veci, ani u strán sporu a to s poukazom na ustanovenie § 257 CSP. V zmysle ustanovenia § 262 ods. 1, 2 CSP rozhodol súd len o nároku na náhradu trov konania a o výške bude rozhodovať samostatným uznesením vyšší súdny úradník. V prejednávanej spore záviselo rozhodnutie o výške predmetu sporu od úvahy súdu. Aj napriek tomu, že nepatrný úspech už CSP nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa CSP zohľadňuje každý neúspech), ani nová práva úprava nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy. Tu súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR z 15. apríla 2020, sp. zn. II. ÚS 399/2019. V prejednávanej veci nejde o procesne neúspešného žalobcu, pretože mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, bol úspešný čo do základu nároku; nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo

zasiahnuté, výška plnenia je potom druhotná a nadväzujúca. Výška plnenia bola determinovaná úvahou súdu v spore o priznanie nemajetkovej ujmy, kde sa výška nemajetkovej ujmy určuje úvahou súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Nitre prostredníctvom Okresného súdu Nitra (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.